

7. Byggmästarkrypto – lärarsida

Svar och kommentarer

Övning 7A: Svar: Boken om My är bra.

Övning 7B: Svar: Ge mig nyckeln!

Övning 7C: Svar:

Övning 7E: Svar:

Övning 7F: Svar: Var är ringen?

Övning 7G: Tekniken är "att läsa klartexten på två eller tre rader". Den som "krypterar" har använt den första formen av byggmästarkrypto men inte skrivit ut de prickar i kryptotecknen som behövs ibland. Ett första tips är att dekryptera som vanligt och skriva "klartexten" på den första hjälplinjen under kryptotexten. På den andra hjälplinjen skriver man den "klartext" som man får om man antar att den finns en prick i varje kryptotecken. Till sist kan man behöva skriva det man får om man antar att det skall finnas tre prickar i den vinkel som utgör det tionde kryptotecknet. Då ser det ut så här:

h	e	d	c	i	g	a	b	c	u	b	b	e	e
q	n	m	l	r	p	j	k	l	y	k	k	n	n
												ö	

Klartexten hittar man genom att leta i de två/tre raderna. Ett tips kan vara att börja leta efter ett ord som brukar finnas i många texter, nämligen ordet "hemlig". Svar: Hemliga klubben

Övning 7H: Man bör ha löst uppgift 7G innan man ger sig på det här. Samma teknik, att läsa klartexten på (här) tre rader använder man här. Den som "krypterar" har använt den andra formen av byggmästarkrypto men inte satt ut de prickar som gör kryptotexten tolkningsbar. Först "dekrypterar" man och antar att det inte skall vara några prickar alls. Då får man en "klartext" som börjar så här: g a p d ...Sedan gör man samma sak under antagandet att det alltid skall vara en prick i varje tecken. Och så samma procedur för två prickar. Då ser det ut så här:

g	a	p	d	t	d	p	x	g	a	t	a	g	a	m	p	ä
h	b	r	e	u	e	r	y	h	b	u	b	h	b	n	r	ö
i	c	s	f	v	f	s	å	i	c	v	c	i	c	o	s	!?

Sedan läser man klartexten genom att ta en bokstav från en lämplig rad.

Svar: Har du frågat chans?

Byggmästarkrypto

Med Byggmästarkrypto byter du ut bokstäverna i en klartext mot tecken som varken är bokstäver eller siffror.

ÖVNING 7A

Så här kan en kryptotext se ut:

Klartext: b o _____

För att ta reda på vad kryptotexten betyder behöver du en kryptonyckel till byggmästarkryptot. Den ser ut så här:

a	b	c	j	k	l	s	w	å
d	e	f	m	n	o	t	x	ä
g	h	i	p	q	r	u	y	ö
						v	z	!?

Ett kryptotecken består av de streck som står närmast bokstaven i nyckeln. Ibland måste man lägga till en eller två punkter vid strecken.

Fortsätt att fylla i klartexten ovan. Skriv klartexten med stor begynnelsebokstav, mellanrum mellan orden och skiljetecken. Skriv den på nästa rad. Detta kallas att redigera klartexten.

Redigerad klartext: Bo _____

ÖVNING 7B

Dekryptera det här:

Klartext: _____

Nu skall du kryptera med byggmästarkrypto.

ÖVNING 7C

Klartext: Var är yxan?

Förbered kryptering genom att skriva texten med mellanrum mellan bokstäverna.

Förberedd klartext: v a r ä _____

_____

Kryptotext:

ÖVNING 7D

Skriv en egen klartext på ett särskilt papper. Kryptera med byggmästarkrypto. Byt kryptotext med en kompis. Dekryptera.

Byggmästarkrypto – utmaningar

Man kan göra byggmästarkrypto på olika sätt.

Så här kan en kryptonyckel se ut:

Kryptonyckel:

A	Ā	Ĉ	D	Ē	Ĝ	G	Ĥ	İ
J	Ķ	Ĺ	M	Ņ	Ö	P	Ŗ	Š
T	Ū	Ū	X	Ÿ	Ä	Ä	Ö	!?

Detta byggmästarkrypto använder man på samma sätt som det förra. Som du ser får inte alla bokstäver plats i nyckeln. Om man måste kryptera en bokstav som inte finns med får man hitta på något. Kanske skriva ss i stället för z.

ÖVNING 7E

Klartext: Kryptoskola

Föreberedd klartext: k r y p t o s k o l a

Kryptotext:

ÖVNING 7F

Vad står det här?

Kryptotext:

Klartext: v a _____

Redigerad klartext: _____

_____

ÖVNING 7G

Här är några tecken som påminner om byggmästarkrypto. Men vad står det? Det ser ut som om det fattas något.

□ □ □ L Γ Γ J W L < W W □ □

_____

_____

_____

Redigerad klartext: _____

_____

ÖVNING 7H

Och vad står det här?

L J □ W Γ W □ N L J Γ J L J □ □ Γ

_____

_____

_____

Redigerad klartext: _____

_____

